

Huvudman

Timrå kommun
timra.kommun@timra.se

Beslut

Datum 2025-03-26

Dnr 2024:4783

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskola Ljustorps skola i Timrå kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 30 oktober 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Ljustorps skola i Timrå kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande garanterad undervisningstid, extra anpassningar, särskilt stöd samt behöriga och legitimerade lärare.

Skolinspektionen har den 30 oktober 2024 beslutat att förelägga Timrå kommun att senast den 31 januari 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garanterad undervisningstid, extra anpassningar och särskilt stöd. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Timrå kommun en anmärkning rörande behöriga och legitimerade lärare.

Timrå kommun har den 12 februari 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Kompletterande uppgifter har inkommit från huvudmannen den 10 mars 2025 och rektorn har i telefonsamtal den 18 mars 2025 lämnat ytterligare uppgifter. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Timrå kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan reviderat scheman för klasserna i mellanstadiet för att eleverna ska ges den garanterade undervisningstiden i ämnet svenska. Skolan planerar vidare att följa upp

elevernas kunskapsutveckling i ämnet svenska i slutet av läsåret 2024/2025 samt utveckla rutinen för schemaläggning för att säkerställa att eleverna ges den garanterade undervisningstiden.

Skolinspektionen har tagit del av skolans reviderade scheman för mellanstadiet för läsåret 2024/2025. Schemana är utfärdade den 20 januari 2025 och förändringar i schemalagd tid i svenska har gjorts i årskurs 5 och årskurs 6. Av dessa framgår att eleverna i årskurs 6 nu har schemalagd undervisning i svenska motsvarande 522 timmar för mellanstadiet. För eleverna i årskurs 4 och 5 framgår att 540 undervisningstimmar har schemalagts för mellanstadiet. Huvudmannen uppger skriftligen att schemaändringarna genomfördes den 16 september 2024 samt att morgonpromenaderna som under höstterminens början genomfördes under lektionerna i svenska togs bort den 23 september 2024 och att eleverna nu har svenskundervisning i klassrummet enligt schema.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att all undervisning i modersmål har förlagts utanför den garanterade undervisningstiden. Skolinspektionen har den 10 mars 2025 mottagit individuella scheman för de fem elever som ges modersmålsundervisning på skolan. Av dessa framgår att de tre elever som går i årskurs 1 har modersmålsundervisning schemalagd på eftermiddagen efter ordinarie lektioner. Av schemat för en elev i årskurs 3 framgår att modersmålsundervisningen är schemalagd under lunchen. Rektorn uppger att eleven äter sin lunch innan undervisningen i modersmål startar. Av schemat för en elev i årskurs 4 framgår att modersmålsundervisningen är schemalagd samtidigt som ett av de två pass med extrastudietid som skolan erbjuder. Rektorn uppger att eleven än så länge varken önskat eller varit i behov av extra studietid men om detta skulle ändras kommer eleven erbjudas extra studietid vid ett annat tillfälle.

Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Den garanterade undervisningstiden är fördelad i en timplan. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. I mellanstadiet är den garanterade undervisningstiden i ämnet svenska 520 timmar. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (10 kap. 4–5 §§ skollagen och 9 kap. 3–4 §§ och bilaga 1 skolförordningen).

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska

erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

Modersmålsundervisning får anordnas som språkval i grundskolan, inom ramen för skolans val, eller utanför den garanterade undervisningstiden (5 kap. 8 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området garanterad undervisningstid. Skolan har reviderat scheman för mellanstadiet och eleverna ges nu den garanterade undervisningstiden i ämnet svenska under mellanstadiet. Undervisningen i modersmål har i scheman förlagts utöver den ordinarie undervisningen och elever som läser modersmål går inte längre miste om undervisningstid i andra ämnen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår bland annat att rektorn den 28 oktober 2024 gav information till samtliga lärare på skolan avseende dokumentationen av extra anpassningar i individuella utvecklingsplaner, processen för extra anpassningar och särskilt stöd samt rutinen för att anmäla behov avseende särskilt stöd. Den 3 december 2024 höll rektorn ytterligare en genomgång av dokumentationen av extra anpassningar och processen för extra anpassningar och särskilt stöd. Rutinen kommer enligt redovisningen att repeteras för skolans personal vid varje läsårsstart och nyanställd personal kommer att få en genomgång av rutinen av rektorn. Vidare har mallen för skolans individuella utvecklingsplaner omarbetats för att uppfylla lagkraven. Dokumentationen av extra anpassningar i individuella utvecklingsplaner följs upp kontinuerligt av rektorn. Skolinspektionen har tagit del av skolans skriftliga rutin för extra anpassningar och anmälan avseende särskilt stöd. Rektorn uppger den 18 mars 2025 att rutinen för anmälan om utredningsbehov för särskilt stöd blivit tydligare för lärarna och ett antal anmälningar har inkommit under läsåret.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användningen av ett nationellt kartläggningssmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övriga

skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Läraren i årskurs 1–5 ska en gång per läsår i en skriftlig individuell utvecklingsplan sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver (10 kap. 13 § skollagen).

Stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska dokumenteras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen, i de fall det föreligger en skyldighet att upprätta en sådan, och elevens behov av särskilt stöd och hur dessa behov ska tillgodoses ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram (prop. 2013/14:160 s. 32).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att

huvudmannen har vidtagit åtgärder avseende dokumentation av extra anpassningar och rutinen att anmäla utredningsbehov avseende särskilt stöd. Åtgärder har genomförts för att säkerställa att personalen känner till att och hur de ska dokumentera extra anpassningar samt hur de ska gå tillväga för att göra en anmälan om utredningsbehov avseende särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen under hösten 2024 har annonserat efter en behörig och legitimerad i ämnet idrott och hälsa. Annonseringen låg ute under perioden från den 2 december till och med den 16 december 2024. Skolinspektionen har tagit del av en kopia av annonsen. Huvudmannen uppger att en ny annonsering ska göras inför höstterminen 2025. Vidare framgår av redovisningen att huvudmannen har informerat rektorn om lagkraven samt att dialog kommer att hållas inför varje läsårsstart om hur rekrytering ska gå till på skolan.

Rättslig reglering

Undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärotillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen).

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i grundskolan utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål. Det gäller bara om det saknas sökande som har legitimation, den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet och det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen (2 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen avseende annonsering efter behörig och legitimerad lärare i ämnet idrott och hälsa. Enligt undantagen från kraven

på legitimation och behörighet får en obehörig lärare användas för att bedriva viss undervisning under högst ett år i sänder. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Caroline Rönnegard.

Utredare Johan Runemark Brydsten har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ann-Sofie Andersson medverkat.